

PELAZÓN RITUEEL

In 2017 werd er een administratieve overeenkomst bereikt tussen San Martin de Amacayacu en het Amacayacu Nationale Park (Nieuwsbrief 73). In de loop van dit jaar werd er in het kader van deze overeenkomst o.a. een tweede *maloka* gebouwd in San Martin de Amacayacu met als doel om de ouderen in de gemeenschap een plek te geven om samen te komen. Deze *maloka* werd geïnaugureerd op 30 november j.l. met een kleine versie van het traditionele Tikuna *pelazón* ritueel. De Small World Foundation leverde dit keer geen bijdrage, maar het is wel een aardige gelegenheid om over dit ritueel te vertellen!

Lang geleden, vóór de komst van de kolonisten in de Amazone, was dit ritueel de voornaamste spirituele bezigheid van de Tikuna. Elk ritueel vereist zoveel voorbereiding vooraf en activiteiten achteraf, dat het in zijn geheel gemakkelijk meer dan anderhalf jaar kan duren. Het originele doel van de *pelazón* is om als gemeenschap collectief in levende lijve en voor altijd naar een andere dimensie te worden gevoerd. Dit als een soort vergelijking van katholieken, die individueel de hemel willen bereiken na hun overlijden. Hiervoor moet er ook eerst aan een heel aantal stappen voldaan worden.

Om naar de andere dimensie te worden gevoerd, is de hulp van de spirituele wereld nodig en deze moet actief worden aangetrokken. De *pelazón* draait daarom om een (of meer) meisje(s) in de puberteit. De staat van verandering die zij ondergaat om vrouw te worden, maakt haar ontvankelijk en interessant voor de spirituele wereld.

Gedurende tenminste een jaar vóór het meest uitbundige en zichtbare onderdeel van de *pelazón* ("het hoofdritueel") wordt dit meisje afgezonderd van de rest van de *maloka* of gemeenschap in een aparte kleine woning *turi* waar zij alléén oudere vrouwelijke familieleden mag ontvangen en alléén 's nachts naar buiten mag. Zo wordt zij beschermd tegen de schadelijke effecten van de zon en van de zogenaamde negatieve eigenschappen van de mensheid (jaloerie, haat, lust, luiheid, etc.). De vrouwen die op bezoek komen, leren het meisje allerlei handwerken en bereiden haar voor op haar leven als vrouw. Zij wordt als een schat behandeld en de wereld draait om haar.

Ondertussen zorgt de rest van de gemeenschap ervoor dat speciaal voor de *pelazón* een akker op de juiste manier wordt aangeplant en onderhouden en dat er heel veel wild vlees gerookt worden om houdbaar te blijven. Van heinde en verre worden gasten uitgenodigd om deel te nemen aan het ritueel. Vrijwel elke bezoeker maakt dan een eigen masker van natuurlijke materialen. Bij sommige maskers ontwikkelen zij een geheel eigen dans en een eigen lied. Voor andere maskers zijn deze als het ware al voorgeschreven. Als de dans is afgelopen, krijgt de danser een groot stuk vlees en laat zijn masker achter voor de *maloka*.

Het hoofdritueel begint al ver voor zonsopgang met de zeer heilige *iburi* fluiten die lage tonen voortbrengen. Dit geluid draagt heel ver en kondigt het begin aan. Iedereen komt bij elkaar om de handen met de *huito* vrucht in te smeren en tekeningen op het gezicht aan te brengen. Een paar uur later worden de donkerblauwe handen en tekeningen zichtbaar.

Al vroeg in de ochtend begint de dans van de vlinders die elkaar achterna vliegen in lange slierten. Lange gele palmladeren worden over de schouders van de dansers geslagen als vleugels van vlinders en zoveel mogelijk trommels geven het ritme aan.

Daarna volgt nog de dans van de wilde zwijnen en eventueel die van de schildpad en later in de middag komen de individuele maskers langzaam binnendruppelen. Elk masker moet nauwlettend in de gaten worden gehouden, want het kan zomaar zo zijn dat de drager geen genodigde is, maar een geest. Deze geest zou kunnen proberen om het *pelazón* meisje te stelen.

Ondertussen beginnen ook de zangers zonder maskers, die wel elk een trommel hebben en aan de arm één of meer vlinders, mogelijk ook te spelen. Sommige van deze zangers zijn experts en kunnen wel meer dan 24 uur achter elkaar zingen, die alleen af en toe onderbroken worden voor een drankje of een toiletbezoek. Want natuurlijk is er tijdens alle stappen van het gehele ritueel altijd genoeg gefermenteerde cassavedrank: Masato!

Heel vroeger kon het hoofdritueel zomaar een dag of vijf duren, tot alle maskers voorbij waren gekomen en alle drank op was. Gedurende al die tijd moest het *pelazón* meisje op de been blijven want tegen het einde werden haar haren er één voor één uit getrokken (tegenwoordig geknipt) en rond de *maloka* begraven als eindeloze magneet voor wilde dieren, m.a.w. zodat de jacht productief blijft. Helemaal aan het einde wordt het *pelazón* meisje door iedereen naar de rivier gedragen en duikt iedereen stroomafwaarts van haar ook het water in, voor goede energie.

Tegenwoordig wordt dit ritueel nog maar zelden uitgevoerd. Meisjes gaan naar school en i.p.v. wild vlees is het tegenwoordig geaccepteerd om allerlei producten (bv. laarzen, pannen, machetes) te “ruilen” tegen de maskers. Dat is dus een dure bezigheid! Voor een lokale familie is een *pelazón* nog vrijwel alleen heel kleinschalig haalbaar, wat juist niet de bedoeling is! Een hele gemeenschap kan het groots aanpakken (zoals wél de bedoeling is) maar alleen met donaties van bv. het Nationale Park, een NGO of een particulier.

CO₂ ONDERHANDELINGEN + ANT

Begin december j.l. zouden de CO₂ onderhandelingen weer een vervolg krijgen, maar wegens de tweede Covid-19 golf konden de professionele betrokkenen niet met het vliegtuig uit Bogotá. Alles is weer verzet naar een nog nader te bepalen datum in 2021.

Uiteraard heeft 2020 verder geen ontwikkeling meer gebracht aan de aanvraag bij het ANT voor de erkenning van het voorouderlijk grondgebied als inheems reservaat. We gaan ervan uit dat 2021 beter nieuws brengt!

VISVIJVERS

In een eerdere nieuwsbrief dit jaar vermeldden we al dat mensen in de gemeenschap nu tijd hadden om de visvijvers eens grondig te gaan onderhouden. Dat deden ze goed, want vanuit het Nationale Amazone

Onderzoeksinstituut SINCHI is er belangstelling om de daarvoor nodige materialen zoals scheppen, afwateringsbuizen en emmers te laten vervangen en om over ongeveer een maand kleine visjes te komen uitzetten. Wat een mooie afsluiting van 2020 !!

Wilt u samen met de Small World Foundation steun bieden aan de mensen van de indianengemeenschap San Martin de Amacayacu en op de hoogte blijven van de lokale ontwikkelingen in deze verre uithoek van Colombia?

Maak dan jaarlijks 15 (of meer..!) over op:

Rabobank IBAN: NL28RABO0132726203

t.n.v. Stichting SMALL WORLD FOUNDATION te Baarle-Nassau,

o.v.v. 'nieuwsbrief' en Uw naam (BIC: RABONL2U)

Belangrijk: de stichting is aangemerkt als ANBI waardoor vaste jaarlijkse bijdragen belasting aftrekbaar kunnen zijn! Informeer eens bij je belastingadviseur!

Vergeet niet zo spoedig mogelijk ook uw e-mailadres door te geven: smallworldfoundation@outlook.com

Nogmaals, de bijdragen zullen uitsluitend besteed worden aan de ontwikkeling en uitvoering van de lokale initiatieven, onder begeleiding van de Small World Foundation. De uitgaven zullen zo veel mogelijk vermeld worden in de nieuwsbrieven. Voor alternatieve (vormen van) bijdragen, graag informeren bij bovenstaand adres.

U kunt zich te allen tijde opgeven voor de nieuwsbrief. Wanneer u graag één of meerdere edities van deze nieuwsbrief (nogmaals) wilt ontvangen via email, neem dan ook contact op of kijk op de website: www.smallworldfoundation.org.